

Waarderingsopdracht in het kader van de meerwaardebelasting

(nieuw art. 102 WIB92)

Beslissingsboom voor de gecertificeerd accountants

De onderstaande beslissingsboom vormt voor gecertificeerd accountants een aanvulling op de gemeenschappelijke mededeling IBR-ITAA met betrekking tot de opdracht van waardering in het kader van artikel 102 WIB92.

Bij de beoordeling of de gecertificeerd accountant in staat is een objectieve en geloofwaardige waardering uit te voeren, houdt deze rekening met de principes opgenomen in punt 4 van dit gemeenschappelijk standpunt over “Objectiviteit en geloofwaardigheid”.

Deze beslissingsboom houdt rekening met de volgende situaties van relaties met de te waarden vennootschap of een daarmee verbonden vennootschap:

- Gecertificeerd accountant die boekhoudkundige diensten verricht voor de te waarden vennootschap (of voor de aandeelhouder of een daarmee verbonden vennootschap)
- Gecertificeerd accountant die een assuranceopdracht verricht (eenmalig/afgelopen of doorlopend) voor de te waarden vennootschap
- Gecertificeerd accountant die enkel andere (niet-boekhoudkundige, niet-fiscale) diensten verricht voor de te waarden vennootschap
- Gecertificeerd accountant die enkel fiscale diensten verricht voor de te waarden vennootschap
- Gecertificeerd accountant waarvan een lid van het netwerk of het kantoor boekhoudkundige, fiscale of andere diensten verricht voor de te waarden vennootschap

Deze beslissingsboom houdt eveneens rekening met de deontologische beginselen uit artikel 37 van de ITAA-wet van 17 maart 2019 en artikelen 9 en 11 van het KB van 1 maart 1998 tot vaststelling van het reglement van plichtenleer der accountants alsook met de IESBA Code of Ethics (in het bijzonder het *conceptual framework* uit secties 110 en 120 en in geval van assuranceopdrachten ook sectie 603 over waarderingsopdrachten) en met de beperking inzake “recente betrokkenheid” (uitsluiting bij optreden als gebruikelijke beroepsbeoefenaar of bij uitvoering van boekhoudkundige opdrachten in de loop van de laatste 2 jaar).

Bovendien betreft deze beslissingsboom een louter theoretisch hulpmiddel. De gecertificeerd accountant blijft in alle omstandigheden zelf verantwoordelijk voor de beoordeling of hij de waarderingsopdracht met de vereiste objectiviteit en geloofwaardigheid kan uitvoeren.

1. Mag de gecertificeerd accountant die boekhoudkundige diensten verricht de waarderingsoopdracht zoals bedoeld in artikel 102, § 4, derde lid WIB92 uitvoeren?

Toepassing van artikel 37 ITAA-wet van 17 maart 2019 en artikelen 9 en 11 van het KB van 1 maart 1998 – Naleving van de deontologische beginselen – Verbod gebruikelijke beroepsbeoefenaar (art. 102, § 4, derde lid WIB92)

De gecertificeerd accountant

De gecertificeerd accountant verricht boekhoudkundige diensten (*) in de zin van artikel 3, 1° tot 3° van de ITAA-wet voor de te waarderen vennootschap, voor een daarmee verbonden vennootschap of voor de aandeelhouder → hij treedt op als **gebruikelijke beroepsbeoefenaar**.

De gecertificeerd accountant mag de waarderingsoopdracht NIET uitvoeren

Aanvullend: ook indien de gecertificeerd accountant deze boekhoudkundige opdrachten in de loop van de laatste 2 jaar heeft uitgevoerd, mag hij de waarderingsoopdracht niet aanvaarden.

() Met "boekhoudkundige diensten" worden de opdrachten bedoeld van artikel 3, 1° tot 3° van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur, zijnde: 1° de boekhouding en de boekhoudkundige diensten organiseren en advies verstrekken inzake de boekhoudkundige organisatie bij ondernemingen; 2° het bepalen van de resultaten en het opmaken van de jaarrekening conform de wettelijke bepalingen ter zake; 3° het openen, het houden, het centraliseren en het sluiten van boekingen, geschikt voor het opmaken van de rekeningen.*

2. Mag de gecertificeerd accountant die andere diensten (geen boekhouding, geen assurance) verricht de waarderingsopdracht uitvoeren?

De gecertificeerd accountant – Andere dan assuranceopdrachten

De gecertificeerd accountant zelf verricht andere (niet-boekhoudkundige, niet-fiscale) diensten		De gecertificeerd accountant zelf verricht enkel fiscale diensten (art. 3, 9° tot 11° wet van 17 maart 2019)		Een lid van het netwerk of het kantoor verricht boekhoudkundige, fiscale of andere diensten	
De gecertificeerd accountant oordeelt dat hij in staat is een objectieve en geloofwaardige waardering uit te voeren	De gecertificeerd accountant oordeelt dat hij niet in staat is een objectieve en geloofwaardige waardering uit te voeren	De gecertificeerd accountant oordeelt dat hij in staat is een objectieve en geloofwaardige waardering uit te voeren	De gecertificeerd accountant oordeelt dat hij niet in staat is een objectieve en geloofwaardige waardering uit te voeren	De gecertificeerd accountant oordeelt dat hij in staat is een objectieve en geloofwaardige waardering uit te voeren	De gecertificeerd accountant oordeelt dat hij niet in staat is een objectieve en geloofwaardige waardering uit te voeren
De gecertificeerd accountant mag de waarderingsopdracht WEL uitvoeren	De gecertificeerd accountant mag de waarderingsopdracht NIET uitvoeren	De gecertificeerd accountant mag de waarderingsopdracht WEL uitvoeren	De gecertificeerd accountant mag de waarderingsopdracht NIET uitvoeren	De gecertificeerd accountant mag de waarderingsopdracht WEL uitvoeren	De gecertificeerd accountant mag de waarderingsopdracht NIET uitvoeren

3. Mag de gecertificeerd accountant die een assuranceopdracht uitvoert de waarderingsopdracht zoals bedoeld in artikel 102, § 4, derde lid WIB92 uitvoeren?

De gecertificeerd accountant - Contractuele en al dan niet gedeelde wettelijk voorbehouden assuranceopdrachten

Eenmalig (en afgelopen)

Doorlopend

Aanvullende toelichtingen – Wettelijke en deontologische basis

1. Het verbod voor de gebruikelijke beroepsbeoefenaar (art. 102, § 4, derde lid WIB92)

Artikel 102, § 4, derde lid WIB92 sluit uitdrukkelijk uit dat de gebruikelijke beroepsbeoefenaar de waardering uitvoert. De Memorie van toelichting verduidelijkt: “Indien zij als gebruikelijke beroepsbeoefenaar optreden, komen zij niet in aanmerking om de waardering uit te voeren. Deze bepaling moet de objectiviteit en geloofwaardigheid van de waardering waarborgen.” Voor de gecertificeerd accountant betekent dit dat hij de waarderingsopdracht niet mag uitvoeren wanneer hij de boekhoudkundige diensten in de zin van artikel 3, 1° tot 3° ITAA-wet verricht voor de te waardenen vennootschap, voor de aandeelhouder of voor een verbonden vennootschap.

2. Recente betrokkenheid

De gecertificeerd accountant mag geen opdrachten van artikel 3, 1° tot 3° van de ITAA-wet van 17 maart 2019 uitgevoerd hebben in de loop van de laatste 2 jaar. Deze beperking is geïnspireerd op artikel 3:62, §5 WVV en op artikel 13, §1 KB Deontologie van 1 maart 1998. Indien de gecertificeerd accountant in de afgelopen twee jaar boekhoudkundige diensten heeft verricht voor de te waardenen vennootschap, mag hij de waarderingsopdracht eveneens niet aanvaarden.

3. Objectiviteit en geloofwaardigheid (art. 37 ITAA-wet – IESBA Code)

De gecertificeerd accountant dient zijn opdracht te vervullen met naleving van de deontologische beginselen van objectiviteit, integriteit, vakbekwaamheid, vertrouwelijkheid en professionele zorgvuldigheid (art. 37 ITAA-wet) en de algemene onafhankelijkheidsregels vervat in artikelen 9 en 11 van het KB van 1 maart 1998 tot vaststelling van het reglement van plichtenleer der accountants. Objectiviteit houdt in dat de beroepsbeoefenaar bij het vervullen vrij is van: (a) vooringenomenheid (“bias”), (b) belangenconflict (“conflict of interest”), en (c) ongepaste beïnvloeding of ongepaste afhankelijkheid van individuen, organisaties, technologie of andere factoren (“undue influence”). Verduidelijking hiervan vindt men terug in de IESBA Code of Ethics (in het bijzonder het *conceptual framework* uit secties 110 en 120, en in geval van assuranceopdrachten ook sectie 603 voor waarderingsopdrachten).

4. Standpunt van de waardebepaling (art. 102, § 4, derde lid WIB92)

Bij de beoordeling van de objectiviteit en geloofwaardigheid wordt uitgegaan van het standpunt van de waardebepaling van de aandelen (en met aandelen gelijkgestelde instrumenten) van de vennootschap. Daarbij wordt rekening gehouden met de vennootschap, alle aandeelhouders (rechtspersoon/natuurlijke persoon) en, in voorkomend geval, de onderliggende dochtervennootschappen. Bijgevolg kan de gebruikelijke beroepsbeoefenaar van de vennootschap of van de aandeelhouder de waardebepaling niet uitvoeren, ook niet wanneer hij door een aandeelhouder van die vennootschap wordt aangesteld.

5. Documentatie in het dossier

De naleving van de regels met betrekking tot de objectiviteit en, in voorkomend geval, de onafhankelijkheid moet worden gedocumenteerd in het dossier. Het is aan de gecertificeerd accountant om te beoordelen of er prestaties werden verricht die de objectiviteit in het gedrang zouden kunnen brengen. Dit wordt gecontroleerd door de Commissie kwaliteitstoetsing van het ITAA in het kader van de verplichte kwaliteitstoetsing.